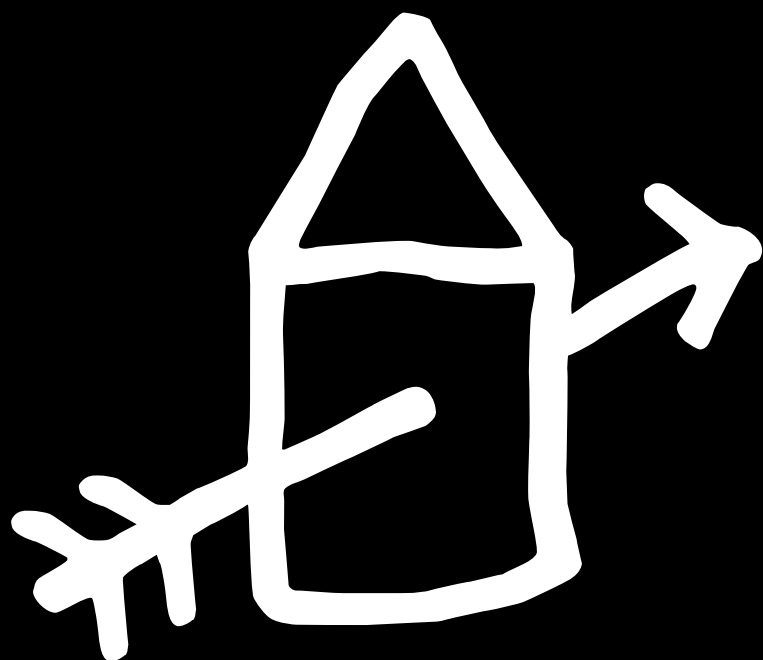

Baerne

In dit nummer o.a.:

- 🏠 In memoriam: Flip Schouten; Paul Kuizinga
- 🏠 RIMAC: Aardewerk is paardenwerk... en geen massawerk
- 🏠 Ferdinand Huycklaan: ontstaan en bewoners
- 🏠 Te koop in de Oudheidkamer

Hét ware huis

Van Berkum Makelaars

Van Berkum Makelaars bv | Makelaars in en taxateurs van onroerende zaken
Laanstraat 91, 3743 BD Baarn | Lid NVM Wonen - BOG
telefoon (035) 541 84 45 | info@vanberkummakelaars.nl

Baerne

VAN DE VOORZITTER

Voor u ligt alweer de laatste Baerne van 2022. Wederom een nummer met interessante artikelen!

Ik ben verheugd dat bij het vertrek begin dit jaar van onze eindredacteur Henriëtte Beuk de redactie van ons tijdschrift naadloos is overgenomen door Mariette van Oosterwijk Bruyn. Jammer dat na vele jaren trouwe dienst Marjo Stam is gestopt met haar schrijfschap voor de Baerne. De historische kring bedankt haar voor haar inbreng. De redactie kan best weer wat versterking gebruiken. Vindt u schrijven en het samenstellen van een tijdschrift leuk kom dan meewerken in de redactie.

Ik blijf even bij het onderwerp vrijwilligers. De Historische Kring Baerne telt in totaal ruim 70 vrijwilligers. Deze zijn actief in verschillende werkgroepen en commissies, die onze vereniging kent. Ik noem de Oudheidkamer, de redactie van de Baerne, de werkgroepen Archeologie, Genealogie, Oude Begraafplaats, Communicatie en de commissies Kunstaankoop en Interviews. En sinds kort hebben we ook een Wandelingencommissie. De vrijwilligers die beslist niet mogen worden vergeten zijn onze ledenadministrateur Henk Kroon en de bezorgers van de Baerne. Allen verdienen zij een dikke pluim!

Zoals u ziet: voor elk wat wils. Bent u geïnteresseerd om wat voor onze vereniging te doen, aarzel dan niet en neem contact met ons op. Hoewel corona nog steeds onder ons is, ervaar ik het als een verademing dat we weer van alles kunnen organiseren en kunnen doen. Zo wordt de nu lopende tentoonstelling 'Kunst, stap voor stap' goed bezocht. Ook leuk om

weer eens een excursie te hebben mogen meemaken. Het verslag van de excursie naar Sypsteyn vindt u verderop in dit nummer. Ook het lezingenseizoen is weer volop begonnen. De lezing over het rampjaar 1672 was een groot succes, evenals die over contactadvertenties. Een lezing die ik zelf bestempel als één in de buitencategorie was die van Wim Hazeu over veertig jaar wonen en werken in Baarn.

Niet onvermeld mag blijven, dat twee actieve vrijwilligers ons in de afgelopen periode zijn ontvallen. Flip Schouten, vrijwilliger bij de Werkgroep Oude Begraafplaats en Paul Kuizinga, vrijwilliger bij de Oudheidkamer. Elders in dit blad leest u van beiden een in memoriam.

Rest mij u allen alvast fijne feestdagen toe te wensen en een gezond en gelukkig 2023!

Een hartelijk groet,
Jan Baerends

INHOUD

Van de redactie	104
In Memoriam	104 en 107
Verkoop in de oudheidkamer	106
Geschiedenis RIMAC	108
Ferdinand Huycklaan	116
Verslag Excursie	128
Agenda	129
Colofon	130

*Foto omslag: Oude ansicht met de twee-
één-kapwoningen aan de Ferdinand Huycklaan,
nog niet gepleisterd.*

VAN DE REDACTIE

In zijn voorwoord meldt de voorzitter dat de redactie wel versterking kan gebruiken. Dat klopt: ook met het aanleveren van een artikel over een Baarn-gerelateerd onderwerp helpt u de redactie!

Door het enthousiasme van verschillende auteurs lukt het ook deze keer weer om een 'Baerne' te maken met aandacht voor verschillende onderwerpen: de ontwikkeling van de Ferdinand Huycklaan en zijn meer en minder bekende bewoners; en de geschiedenis van RIMAC, een bedrijf dat zich toelegde op het

laten produceren en verhandelen van aardewerk en glas.

Helaas heb ik in het vorige nummer bij het artikel over de tentoonstelling 'Kunst, stap voor stap' de naam van de auteur niet goed vermeld. Dat is: Ton van den Oudenalder.

Mocht u een interessant verhaal hebben voor een volgend nummer van de Baerne, ik kijk er met belangstelling naar uit.

Redactie 'Baerne'
Mariette van Oosterwijk Bruyn

IN MEMORIAM. FLIP SCHOUTEN (1940-2022)

EEN PERSOONLIJKE HERINNERING

Op 20 juli van dit jaar overleed Flip Schouten. Jaren en jaren een geliefd, trouw en markant lid van de Werkgroep Oude Begraafplaats. Iedere vrijdagochtend (onze werkdag) aanwezig, behalve als hij als lid van het kerkkoor bij een "rouwtje" of "trouwtje" moest zingen. Nu werd hij zelf toegezongen. En hoe! Wat een prachtige stem klonk daar door die kerk. Wat zou hij daarvan hebben genoten als hij dat zelf nog had kunnen horen.

Zo'n 14 jaar heb ik hem op de begraafplaats meegemaakt. Nooit van zijn stuk te brengen en altijd vrolijk straalde hij alle rust uit die wij zelf tekort kwamen. Het werk moest altijd heel precies. Toen wij eens de fundamenten van de oude muur hadden blootgelegd en de muur aan het op metselen waren en daartoe eerst

oude stenen van hun kalklaag moesten ontdoen moest dat met grote precisie worden uitgevoerd en ingepast. Tot op de millimeter. Tijd telde daarbij niet. Zand, water en kalk in exact de goede verhouding en voor die ingrediënten had hij dan ook nog zijn adresjes. Dat in oude glorie herstelde stuk gaat het nog jaren uithouden, dat is wel zeker!

Flip had een bijzondere belangstelling voor twee steeds overdadig begroeide graven. Die had hij als het ware onder zijn hoede genomen en hij beschouwde het min of meer als zijn roeping die onkruidvrij te houden. Met ieder jaar weer hetzelfde ritueel: er stond ieder jaar hetzelfde onkruid in, maar ieder jaar weer moest hij, voor hij aan het wieden sloeg, les hebben in wat nu precies onkruid was en wat niet. Tja, het is maar wat je belangrijk vindt, toch?

Wat hij wel belangrijk vond? Vooral kunstgeschiedenis, literatuur -en dan vooral gedichten- en muziek. Iedere dag zat hij uren achter de piano en wat kon hij spelen! Iedere dag! En wat zat er veel kunstgeschiedenis in zijn hoofd. Heel bescheiden hield hij het daar, hij liep niet te koop met zijn kennis, maar als je een onderwerp ter sprake bracht dan kwam hij los! En hoe! Als hij een interessant boek of iets anders interessants had ontdekt dan trad hij ook meteen daadkrachtig op. Zo liet hij zich eens tijdens een 'koffiemoment' op de begraafplaats ontvallen dat hij de dag tevoren op de fiets(!) naar Amsterdam was gereden -en ook weer per fiets terug- om bij een antiquariaat een boek op te halen. En de volgende dag geen centje spier- of zadelpijn!! Wellicht dat (mede) die ervaring hem ertoe heeft gebracht aan te kondigen dat hij op de fiets naar Parijs (ook een van zijn grote liefdes) wilde. Die persoonlijke Tour de France is hem -toen 79 jaar oud- met in het peloton zijn (schoon)zonen ook nog glansrijk gelukt! Zijn latere verplichte dagelijkse wandeling gebruikte hij vooral om gedichten uit zijn hoofd te leren. Geen wonder dat hij op een desbetreffende vraag geheel naar waarheid en heel beslist antwoordde: 'nee ik verveel me nooit.'

Werd de begraafplaats voor de winterstop gesloten dan was het tijd voor ons schaakseizoen. Vol enthousiasme verloor ik dan nagenoeg ieder potje van hem. Dat was niet erg want door zijn -ik zou haast zeggen psychologische- begeleiding tijdens het spel heb ik daar geen trauma aan overgehouden.

Flip was misschien wel de meest bekende Baarnaar, omdat hij als schoolmeester jaren lang de Baarnse jeugd heeft opgevoed en kennis heeft bijgebracht. In de Laanstraat kon hij zich nauwelijks nog vertonen omdat hij dan

regelmatig werd aangeklampt door oud-leerlingen waardoor een snel boodschapje al gauw op een uren durende tocht uitliep. Hij was een schoolmeester in de ouderwetse en beste zin van het woord! Dat bleek ook wel als hij tijdens open monumentendag een rondleiding op de begraafplaats verzorgde. Hij nam daar alle tijd voor en wist zijn kennis op boeiende wijze over te brengen getuige de grote groep toehoorders die zich om hem heen verzamelde.

En opeens was hij er niet meer.

Voor mij persoonlijk was Flip zonder meer een kleurrijk, veelzijdig mens en bovenal een dierbare vriend. En dat is eigenlijk nog een understatement!

Op de begraafplaats zijn enkele graven te vinden met een in de steen gebeitelde bijzondere bijbeltekst: 'Heureux sont dès à présent les morts qui meurent au Seigneur. Oui, dit l'Esprit. Car ils se reposent de leurs travaux et leurs oeuvres les suivent.' ('Gelukkig zijn nu de doden, die in de Heer sterven. Ja, zegt de Geest, want zij rusten van hun werken en hun werken volgen hen na.' Openbaring 14:13)

Het lijdt voor mij geen twijfel dat Flip tot die categorie behoort.

Taco Hofstra

VERKOOP IN DE OUDHEIDKAMER

Met de decembermaand in het verschiet publiceren we hier de prijslijst van de (cadeau) artikelen die we in de Oudheidkamer aanbieden: een ruime keus aan boeken en ook een aantal andere artikelen.

U bent van harte welkom om uw cadeaus uit te zoeken.

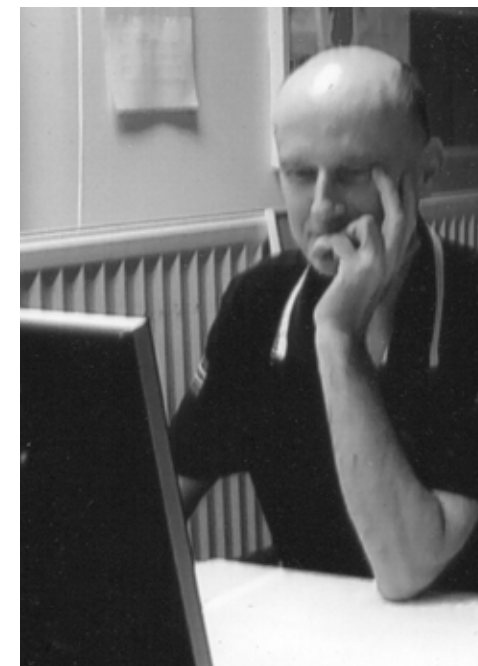

Prijzlijst Historische Kring Baerne (november 2022)	
Boeken	
Baarn en haar Middenstand 1920-1950	€ 12,50
Baarn Geschiedenis en Architectuur	€ 29,95
Baarn in de tweede Wereldoorlog	€ 19,50
Baarn in Vogelvlucht	€ 7,50
Baarn, daar waar ik geboren ben	€ 17,50
Baarnse Geschiedenissen	€ 19,50
Baarnse Horeca in Historische Panden	€ 12,50
Bakkerij Wegerif (Wegerif)	€ 9,95
De dood van een erfgoeier	€ 17,50
De schakels van haar leven (Hooyer)	€ 19,75
Duizend Jaar Baarn, geschiedenis van een Eemlands dorp 1000-2000	€ 24,50
Gids en Adresboek voor Baarn 1889	€ 9,95
Glorieus Baarn en Lage Vuursche	€ 10,00
Historische Canon (TVE)	€ 8,50
Kwartaalblad 'Baerne' (laatste jaar)	€ 4,00
Kwartaalblad 'Baerne' vanaf 2017	€ 2,00
Kwartaalblad 'Baerne' vóór 2017	gratis
Themanummer TVE over Baarn	€ 2,50
Themanummer TVE over Nederlands Indië	€ 7,00
Uit de Geschiedenis van Baarn (genummerde 1e druk, 1932)	€ 50,00
Uit de Geschiedenis van Baarn (ongenummerd, herdruk)	€ 40,00
Van Baerne tot Baarn	€ 20,00
Vandaag is morgen alweer gisteren (deel 1)	€ 22,50
Vandaag is morgen alweer gisteren (deel 2)	€ 22,50
Vandaag is morgen alweer gisteren (deel 3)	€ 24,50
Diversen	
Correspondentiekaarten blanco	€ 1,50
Correspondentiekaarten 'Groeten uit Baarn'	€ 2,99
Verjaardagskalender	€ 14,95
Diverse tweedehands boeken en objecten	

IN MEMORIAM: PAUL KUIZINGA (1952-2022)

Voor de Oudheidkamer van de Historische Kring Baerne heeft het beheer van de collectie en de ontsluiting daarvan voor belangstellenden een hoge prioriteit. Heden ten dage is er daartoe maar één geëigend middel, en dat is digitale archivering. Op dit vlak heeft de historische kring een grote stap voorwaarts gemaakt in het vorige decennium, en dat is vooral het werk geweest van één persoon: Paul Kuizinga. Hij zette digitale archieven op van de diverse collecties zoals kunst, voorwerpen, foto's, audio/video, de Baerne en meer. Hij vernieuwde de website, en verzorgde mede de technische kant van de jaarlijkse foto/film-presentaties 'Baarn Toen en Nu'. Paul hielp eenieder die erom vroeg de weg te vinden in de rijkdom van de Oudheidkamer. Hij werkte nieuwe vrijwilligers in die vertrouwd wilden raken met het digitale systeem. Met zijn droge humor zorgde hij voor een ontspannen werksfeer. Op vrijdag 16 september 2022 overleed Paul Kuizinga aan de gevolgen van de ziekte van Parkinson.

Paul begon zijn vrijwilligerswerk bij de Historische Kring Baerne in 2009. Hij bracht de kennis en ervaring mee die hij had opgedaan bij de ICT-afdeling van de Rabobank, zijn vorige werkgever. Hij woonde toen nog in Driebergen, hetgeen onpraktisch was. In 2012 vond Paul een mooi huis in het Prins Hendrikpark, en verhuisde naar Baarn. In het erop volgende jaar werd bij Paul de ziekte van Parkinson vastgesteld. Aanvankelijk belemmerde het hem niet bij zijn werk voor de historische kring, maar na een aantal jaren werd het moeilijker. Nieuwe vrijwilligers had-

den zich inmiddels aangemeld om de ICT van de Oudheidkamer op een moderne leest te schoeien, door integratie van de afzonderlijke archiefsystemen, het aanleggen van een lokaal netwerk en centrale opslag. Zij merkten dat Paul momenten had waarop hij zich niet kon herinneren hoe hij het zelf had georganiseerd, momenten waarop hij het 'kwijt' was. Al gauw verslechterde Pauls toestand waardoor het voor hem niet meer mogelijk was om in de Oudheidkamer te komen werken. In 2021 kon Paul niet langer zelfstandig wonen en verhuisde hij naar Huize Holland van de zorgorganisatie Domus Magnus. Hij is daar goed verzorgd, maar het is zijn (stief)familie geweest die hem tot het allerlaatst juist dat heeft gegeven dat

uitgaat boven basale zorg: kleine wandelingen, uitstapjes, attenties, en vooral veel aandacht.

Het bestuur en de vrijwilligers van de Historische Kring Baerne wensen de familie

veel sterkte bij het verwerken van het verlies. Moge Paul de rust vinden die hij heeft verdiend.

Paul van Hutten

NIVON en wandelden en kampeerden graag. Cornelia (Corrie) Kotten werd op 31 augustus 1914 in Baarn geboren als dochter van Willem Kotten en Jacoba de Ruiter. Zij haalde een staatspraktijkdiploma boekhouden en werkte als hoofd boekhouding voor Hoyng, een gerenommeerde speciaalzaak in huishoudelijke artikelen, zoals serviezen.

Rien en Corrie trouwden op 28 juni 1944 in Baarn en vestigden zich ook alhier.

Opkomst en ontwikkeling handelsonderneming

Het echtpaar Machielse ging zich al snel richten op de groothandel in aardewerk voor bloemisten, dierenspecialzaken, bloembollenkwekers, zaadhandel, tuincentra en cadeauspecialzaken. Zij verkochten niet aan grootwinkelbedrijven en niet direct aan de consument. Onduidelijk is hoe ze hiertoe gekomen zijn. Wel is bekend dat Rien een goede verkoper was en Corrie al ervaring had opgedaan met de verkoop van aardewerk toen ze voor Hoyng werkte. Ze kende de prijzen en de belangrijkste spelers op deze markt. Ze hadden ook allebei liefde voor aardewerk als ambachtelijk product. Mogelijk hebben ze gedacht dat hierin een goede toekomst zou zitten. Deze keuze heeft ze geen windeieren gelegd, want geholpen door de economische groei in de wederopbouwperiode en tegelijk met de bloeitijd van productie en verkoop van aardewerk, bouwden ze aan een goedlopend bedrijf, bekend in heel Nederland. Ze lieten bloempotten, sierpotten, hangpotten, tulpen-schalen, plantenbakken, kruiken, vazen, onderschotels en voederbakken van aardewerk en glas vervaardigen en verkochten deze door. Iedereen had wel een product van RIMAC in

huis. Ze waren gespecialiseerd in handgedraaid donkerbruin (of bruin grès) zoutgeglazuurd, roodbruin emaille, oud-Hollands groen en handgedecoreerd Duits blauw-keuls aardewerk. Het kwam van verschillende fabrikanten in binnen- en buitenland.

Op het hoogtepunt werkten in Baarn 17 mensen voor het bedrijf en werkten 20 man in de productie bij het dochterbedrijf in Swalmen. 60 - 65% van de omzet kwam uit de verkoop van bruin-grès aardewerk. Verder had RIMAC vertegenwoordigers in het buitenland: 25% van de omzet werd uit de export gehaald.

Rien reisde in het begin rond per fiets of per trein met tassen vol monsters. Hij ging langs bij bloemisten en dierenspecialzaken in de wijde omgeving en vroeg dan wat ze nodig hadden. De bestelde goederen werden in het prille begin per paard en wagen en later per vrachtauto bij de klant afgeleverd. Tot 1981 vervoerde het bedrijf van de gebroeders Cees en Geert Becker aan de Zandvoortweg het aardewerk van de fabriek naar het magazijn en van het magazijn naar de klanten. Later reed Rien in een Opel Olympia met in de achterbak zijn lades met producten. Corrie nam de bestellingen op, calculeerde de prijs en deed de boekhouding. Ze was ook nog fulltime moeder van Cobi en Wilco die respectievelijk in 1945 en 1947 in Baarn zijn geboren.

Toen de zaak ging groeien, vestigden ze zich eerst aan de Eemstraat en later in een villa aan de Bothalaan, waar ze meer goederen konden opslaan. Dat het voor allebei in de zaak hard werken was, getuigt een advertentie in de krant uit 1949 dat ze een net kindermisje zochten voor hulp in de huishouding en de zorg voor de kinderen. In 1949 verhuist het

'AARDEWERK IS PAARDENWERK ... EN GEEN MASSAWERK!'

GESCHIEDENIS VAN BAARNS AARDEWERKBEDRIJF RIMAC

Mathijs Witte

Een tijd lang verzamelde ik aardewerk. Ik speurde veel kringloopwinkels af naar potjes, vazen, schalen, bakken en ander serviesgoed. In mijn verzameling zat een wat merkwaardig groen potje met de naam 'RIMAC' erop. Ik keek er wel eens naar en zag dan een wat verfrommeld geel stickertje met de naam 'RIMAC' en daaronder een steigerend paard in toom gehouden door een jonge man. Wat daar onder stond kon ik niet lezen. Later heb ik uit nieuwsgierigheid in Google 'RIMAC' ingetikt en kwam ik naast een luxe Kroatisch automerk al snel in Baarn uit. Een bepaalde sensatie maakte zich van mij meester als Barinees: Baarns aardewerk met als logo het oude Baarnse gemeentewapen! Ik had er nog nooit van gehoord. Ik ben gaan zoeken naar meer informatie. Helaas vond ik maar weinig op internet totdat ik op de website van Wilco Machielse stuitte. Hij blijkt de zoon te zijn van het oprichtersechtpaar en heeft zelf ook lang

in het bedrijf gewerkt. Mede dankzij hem is het gelukt om deze bijzondere geschiedenis voor iedereen te ontsluiten.

Oprichters RIMAC

RIMAC Baarn werd op 1 juni 1945 opgericht door Marinus Machielse en Corrie Machielse-Kotten. Zij begonnen samen een groothandel in huishoudelijke artikelen aan de Bremstraat in Baarn. RIMAC is dus de afkorting voor MARINUS MACHIELSE. Marinus Johannes (Rinus of Rien) Machielse werd op 30 november 1913 in Amsterdam geboren. Hij werkte al jong als kantoorbediende bij een handelskantoor in Amsterdam en volgde gedurende zeven jaar de kantoor- en handelsopleiding aan de handelsavondschool aldaar. Hij leidde in de oorlogsjaren het Joodse kantoor en dacht het over te nemen, totdat hij via een NIVON-reis zijn toekomstige vrouw Corrie leerde kennen. Beiden waren lid van de stichting Natuurvrienden-

Medewerkers voor het bedrijf. (foto uit collectie W. Machielse)

bedrijf naar de Schoolstraat alwaar het gebouw van de voormalige sigarenfabriek van G.J.G.H. Martens wordt betrokken. Hier is ook een magazijn en ze krijgen ook de eerste medewerkers.

Op de Schoolstraat groeit het bedrijf ook weer uit zijn jasje, in 1954 wordt het voormalige koetshuis annex paardenstal van de familie Veth van de Villa Berg en Dal aan de Jacob van Lenneplaan betrokken. Het bedrijf krijgt ook meer personeel: twee vertegenwoordigers,

Op de achtergrond: Van Lenneplaan 33, (oorspronkelijk koetshuis van Berg en Dal), met daarachter bijgebouw met showrooms.

een verkoopleider, een magazijnchef, inpakkers en kantoorpersoneel komen er bij. Het leidt er toe dat in 1969 achter het koetshuis een bijgebouw geplaatst wordt met kantoor en twee showrooms. In het magazijn stonden alle producten op stellingen tot aan het dak. Veel personeel bleef lang bij het bedrijf betrokken. In 1976 overleed de heer A.H. Kok plotseling tot grote droefenis van de eigenaren en de werknemers.

Innoverend ondernemersduo

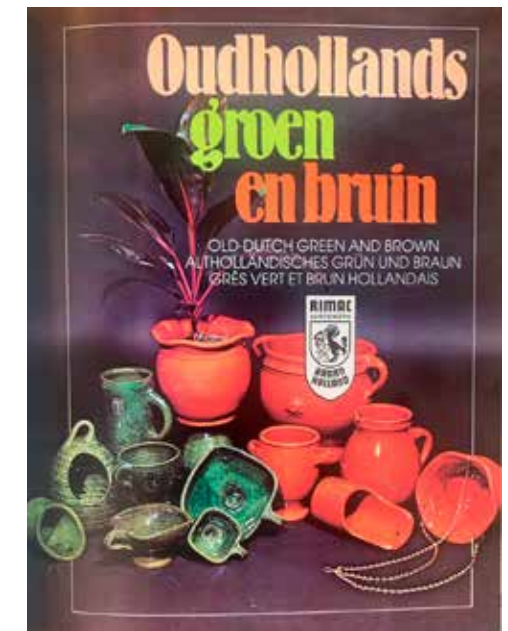
Echtpaar Machielse (foto uit collectie W. Machielse)

RIMAC fabriceerde zelf geen aardewerk, maar kocht het in binnen- en buitenland. Overal waar hij handel zag, investeerde Rien. Hij wist ook precies waar hij zijn producten kon afzetten. Corrie had ook een sterke handelsgeest en stuurde Rien op de bedrijven af en vertelde precies voor hoeveel hij een product kon kopen of verkopen en tot welke prijs hij kon afdingen. Ook zag Rien in contact met de klant of met de fabrikant kansen voor nieuwe producten. Hij ontwierp de modellen vaak zelf achter de tekentafel. Zo bedacht hij voor DIBEVO, de organisatie van ondernemers in de branche voor DierenBEnodigheden en VOerders gif-

vrije voerbakken van keihard zoutgeglazuurd (in plaats van loodgeglazuurd) bruin grès. Die bakken waren niet stuk te krijgen. Ook kwam hij met het idee van taps toelopende voerbakken voor honden met lange oren (spaniël-bakken) en liet ze produceren.

Daarnaast was er ook een speciaal assortiment voor de duivensport. Samen met het Belgische bedrijf Van der Gucht uit Temse bedacht hij een aardewerken 'weduwschapsbakje' (voerbakje) met morsrand op een houten plankje met een veer eraan om in de duivenmelkerij te gebruiken. Ook kwam hij met zelfvullers en duivenschalen.

Bekend waren ook de krokuspotten in verschillende soorten en maten, tot wel dertig

Voorkant van verkoopbrochure RIMAC.

Hyacintenglas

modellen, die hij liet maken bij Steenfabriek de Ossenberg in Venlo. Populair waren vooral de Delfts Blauwe varianten, waarvan vele duizenden hun weg vonden naar de Verenigde Staten. Dit ging in samenwerking met de Nederlandse bloembollenhandelaren. Als eerste bracht RIMAC het ongeglazuurd roodsteen weer op de Nederlandse markt.

Naast de handel in aardewerk werd RIMAC vanaf begin jaren vijftig ook bekend door de hyacint- en krokusglazen. Ze waren onder particulier geliefd en zijn onder verzamelaars nog steeds populair. Rien ontwierp en ontwikkelde ze samen met de glasbedrijven en de bloembollenindustrie. Bij deze glazen was de verhouding bol-water precies uitgekiend. Ze werden op verschillende plaatsen geblazen, in het begin in Nederland: bij de Glasfabriek Leerdam en bij de Kristalunie Maastricht; maar vaak ook bij de Glashütte Süssmuth in Duitsland en later in België in de Gobeletterie van de Verreries de Fauquez in Braine-le-Comte. Door gebruik te maken van rustige momenten in de glasblazerij konden de kosten

laag gehouden worden. Het glas werd mondgeblazen in gietijzeren vormen. RIMAC importeerde ze en verkocht wel tot 100.000 stuks per jaar. Over de verschillende modellen van bloembollenglazen, zoals de Jolly, de Fancy, de Lotus en de Belle, heeft Jet Schokker in 2005 in het clubblad van de Bloembollenglazenclub een mooi verhaal geschreven.

Vestiging Baarn wordt te krap

Halverwege de jaren zeventig zit een nieuwe generatie Machielse, zoon Wilco, net afgestudeerd van Nyenrode, te wachten om de zaak over te nemen. Hij kent het bedrijf door en door want van jongs af werkt hij al mee. Hij is sinds 1970 medefirmant en vanaf half jaren zeventig bedrijfsleider. Hij verzorgt de externe communicatie en de reclame van het bedrijf, maakt de folders en boekjes en doet daarbij de fotografie zelf. Hij richt ook de stands op beurzen in. Wilco neemt het bedrijf van zijn ouders over al is hij niet het handelaarstype in hart en nieren als zijn vader. Omdat hij in Baarn, in een bungalowwijk, niet kan uitbreiden, vestigt hij zich in Nijkerkerveen in een bedrijfspand waar eerder de Lola afwasborstels werden gemaakt. Wilco wil vooral de opslagcapaciteit en de logistiek verbeteren en automatiseren. Hij komt met nieuwe producten, zoals potten voor het inmaken van voedsel en ook het logo wordt anders. Het bedrijf verdwijnt uit Baarn.

Helaas overleeft RIMAC de jaren tachtig niet, met de algehele economische crisis in Nederland, de concurrentie met goedkoop aardewerk uit Oost-Duitsland dat onder andere via Blokker verkocht werd en de opkomst van goedkopere plastic producten. Het goedkopere industriële persglas verdringt het am-

Folder; op de gele sticker het nieuwe adres in Nijkerkerveen.

bachtelijke bloembollenglas. Verder is het ook steeds moeilijker om in de aardewerkfabrieken voldoende geschoold personeel te krijgen dat het handgedraaide aardewerk wil en kan maken. Het is zwaar en hard werken. De ene na de andere fabriek gaat dicht of moet de productie terugschroeven wegens gebrek aan personeel. De producten van aardewerk worden duurder en de consument laat ze liggen.

Terugkijkend slaat de uitdrukking aardewerk is paardenwerk zeker op Rien en Corrie Machielse: een bedrijf opbouwen door hard te werken en spaarzaam te zijn. Altijd vertrouwend op de kwaliteit van het ambachtelijke handgedraaide aardewerk of mondgeblazen glaswerk. Inderdaad geen massawerk bij RIMAC!

Juwelier van Doorm

Brinkstraat 14-16 Baarn Tel: 035-5413107

Maurice Lacroix
Bruno Söhnle
Seiko
Pulsar
Breil
Danish Design
Tommy Hilfiger
Zinzi
Rosa di Luca

SCHILDERSBEDRIJF

u.d. Horst

NACHTEGAALLAAN 43 - 3741 WT BAARN

ZANDVOORTWEG 1A
3741 BA BAARN
TELEFOON: 035 541 2063

Welkom bij Eethuys-Cafe "De Generaal"

Eethuys-Cafe "De Generaal" is gesitueerd in het stijlvolle monumentale pand uit 1870 dat in haar oorspronkelijke functie jarenlang dienst heeft gedaan als station Baarn, inclusief wachtkamer voor de Koninklijke familie. Het restaurant grenst aan het populaire wandel- en fietsgebied het Baarnsche Bos en is gemakkelijk bereikbaar met de trein of de auto (parkeren gratis).

Dagelijks geopend

Eethuys-Cafe "De Generaal" is dagelijks geopend vanaf 10:00 uur. De keuken is vanaf 12:00 uur geopend, waarna het ook mogelijk is om uit de zeer gevarieerde menukaart te bestellen.

Groot terras

Het restaurant beschikt over twee ruime zalen en een groot terras. In de zomer is het mogelijk, zolang het weer het toelaat, om buiten te dineren. Reserveren is niet noodzakelijk maar wordt echter wel aangeraden.

Wij staan u gaarne telefonisch te woord voor verdere vragen of reserveringen Eethuys-Cafe "De Generaal", Lt. Generaal van Heutszlaan 5, 3743 JL Baarn - Tel: (035) 5421784.

DE GESCHIEDENIS VAN DE FERDINAND HUYCKLAAN DE MEEST RUSTIEKE LAAN VAN BAARN

Frits en Willemijn Booy

Uitsnede uit kadastrale kaart, 1832. Donkergroen: bos, beige: bouwland, paars: heide. (www.hisgis.nl)

Voorgeschiedenis

In de Baarnsche Courant van 14 oktober 1985 vermeldt redacteur S.N. Swiep in de rubriek 'Baarns Caleidoscoop', dat er vroeger aan de Zandvoortweg (daar waar de Diepenbrocklaan begint) een boerderij stond (zie aanduiding op afbeelding), bewoond door Jacob Beukeboom (1852-1924). Zijn bouwland lag aan de andere kant van de Eemnesserweg, hij verbouwde er voornamelijk rogge en boekweit. Het was een groot gebied tussen waar nu de Wilhelminalaan is, tot aan de Van Heemstralaan, waar ooit een molen stond. Prins Hendrik 'de Zeevaarder' (1820-1879) was eigenaar van die grond. Bovenaan de Ferdinand Huycklaan stond lange tijd een paaltje met diens naam. Het gebied werd van zuidoost naar noordwest doorsneden door een strook eikenhakhout (zie eveneens eerste afbeelding).

Boerderij van Beukeboom, ten noorden van de Zandvoortweg.

Nadat in 1874 de spoorlijn Baarn rechtstreeks met Amsterdam verbonden had, werd door welgestelde Amsterdammers grond gekocht om een villa op te laten bouwen, zo ook grond van Beukeboom. In 1921 waren er volgens Bep Broekhuijsen, die als meisje op Ferdinand Huycklaan nr. 13 woonde, achter hun woning nog korenvelden.

Hoe de Ferdinand Huycklaan ontstond

Deze laan ontstond waarschijnlijk door een beekje dat daar stroomde; de laan loopt tenslotte van hoog naar laag met een verval van circa 20 meter. Het regenwater moest zijn weg naar beneden zoeken, waardoor er zich een stroompje gevormd zal hebben met vier bochten dat tenslotte onderaan via sloten tussen de weilanden uitmondde in de toenmalige Zuiderzee.

De nieuw aangelegde Ferdinand Huycklaan, topografische kaart weergave 1899, nog geen bebouwing ingetekend of aanwezig. (www.topotijdreis.nl).

Topotijdreis weergave 1933. De laan is inmiddels volgebouwd. (www.topotijdreis.nl)

en van eiken voorzien, waarvan enkele intussen al zijn vervangen.

Waarschijnlijk liep dat stroompje onder de plek waar nu de huizen met oneven nummers staan, want daar hadden/hebben enkele bewoners soms last van een natte keldervloer. Langs dat beekje vormde zich een pad dat langzamerhand breder werd en later bestraat

Bij hoog water en noordwesterstorm kon het water van de Zuiderzee opgestuwd worden tot aan de voet van wat nu de Ferdinand Huycklaan is, en op deze wijze de Groeneveldselaan (nu Van Heemstralaan) overstromen.

De Ferdinand Huycklaan in 2022, van de Wilhelminalaan (rechts) tot de Van Heemstralaan (links), met omliggende nieuwere bebouwing. (Noorden linksboven) (www.openstreetmap.org)

Hoe komt de laan aan haar naam?

De laan die zo ontstond, werd in 1888 vernoemd naar Ferdinand Huyck, de hoofdpersoon van de historische avonturenroman *De lotgevallen van Ferdinand Huyck* (1840) van de toen beroemde schrijver, jurist en politicus Jacob van Lennep (1802-1868). Tijdens een voetreis van Amersfoort naar Amsterdam loopt de hoofdpersoon Ferdinand Huyck via Soest over de postweg Amersfoort-Amsterdam (nu Amsterdamsestraatweg) langs Baarn naar Eemnes. Ook enkele andere straatnamen in dezelfde Baarnse wijk verwijzen naar Van Lennep: Jacob van Lennepaan, Roos van Dekemahof (historische roman van Van Lennep, uit 1836), Guldenhoflaan (landgoed in de roman *Ferdinand Huyck*) en Ypendael (naar jonkheer Eduard van Ypendael, reisgenoot van Ferdinand Huyck).

De eerste woningen

Rond 1900 kwamen er de eerste woningen. Onderaan, in het noordwesten, bij de Van Heemstralaan, de nrs. 66 (in 1895), 54 en 56 (in 1903), 52, 58 en 60 (in 1904). Bovenaan, bij de Wilhelminalaan, rechts, toen nr. 2, stond de villa Zonheuvel. Links nr. 1 (in 1911), nr. 3 (Pine cottage, in 1905), nrs. 11 en 13 (in ca. 1900). Enige jaren later kwamen nr. 9 (Intimis, in 1909), nr. 64 (in 1911) en nr. 40 en 42 (in ca. 1915) erbij.

Villa Zonheuvel

In villa Zonheuvel, toen op nr. 2, woonden volgens het adresboek in 1917 jkvr. E.J.L. van den Bosch en douairière Rheineck Leyssius, geb. H.S. van den Bosch, (weduwe van jhr. H.F. van Rheineck Leyssius). In 1925 woonde Mr. R.A. Fockema Andreae er. Koningin Emma

kwam er regelmatig op bezoek; vanaf de Van Heemstralaan reed haar koetsje naar de villa van de familie.

Een krantenknipsel toont de voorgevel van villa (aan de kant van de Ferdinand Huycklaan) met het volgende onderschrift (zie foto): De villa, waar voor de oorlog de familie Fockema Andreae gewoond heeft. De naam stond met duidelijke letters op het witte gevelplateau geschreven: Zonheuvel om precies te zijn, het huis stond op de hoek van de Wilhelminalaan en de Waldeck Pymontlaan en om helemaal exact te zijn: in de bocht daar, waar de Ferd. Huycklaan wegdraait. In 1940 kwam er een familie wonen, die door de bezetters uit Zandvoort verdreven was en in Zonheuvel een pension begon.

In de jaren zestig tot begin 1972 herbergde deze villa een pension voor welgestelde dames, geleid door T. Versluijs-Kater. Zij hield er mee op, onder andere omdat de brandweer zwaardere veiligheidseisen aan dit soort tehuizen ging stellen, wat veel te veel geld zou gaan kosten. De villa werd afgebroken en op het terrein werden vier woningen gebouwd, twee er-

Villa Zonheuvel

Het tuinmanshuis van Villa Zonheuvel, voor de verbouwing van 1956. (Foto Joke Hooijer-van den Brink.)

van liggen aan de Ferdinand Huycklaan.

Bij de villa hoorde een tuinmanshuis, toen nr. 4. C. van den Brink kocht het pand in 1939 en ging er met zijn gezin wonen. In 1956 liet zijn zoon, C.E. van den Brink, het huis verbouwen. De voorgevel kreeg een geheel andere indeling en werd gepleisterd, de houten versiering, dezelfde als op villa Zonheuvel, verdwenen. En weer later, bij een volgende verbouwing, kreeg het huis een L-vorm. De weduwe van Van den Brink bewoonde de ene kant en de dochter met haar gezin de andere kant, nu nr. 10.

Het landgoed Intimis

De Amsterdamse bankier Allard Pierson liet in 1909 aan de laan een landgoed inrichten met een landhuis dat hij Intimis noemde. Het had een dubbele garage, een tennisbaan, een zwembad, enkele bijgebouwen en drie personeelswoningen. Hij kocht na 1920 de villa op nr. 11 en liet deze afbreken om zo verder van

Het tuinmanshuis van Villa Zonheuvel na de verbouwing van 1956. (Foto Joke Hooijer-van den Brink)

zijn naaste burens af te zitten. Aan de overkant van de weg, voor de ingang, liet hij een keercirkel aanleggen - die er nog steeds is - zodat koetsen (later auto's) gemakkelijk konden omkeren. In zijn opdracht werd het landhuis een aantal malen verbouwd en vergroot. Achter de villa waren grasvelden die korte tijd als sportveld voor Het Baarnsch Lyceum dienst deden, ernaast verrees een Douglassparrenbos.

De meest ingrijpende verbouwing van Intimis vond plaats in opdracht van Joop van den Ende, die het landgoed in 1998 kocht voor fl 7,1 miljoen. De villa kreeg bijna de dubbele

Het huis Intimis in de beginjaren.

omvang. Interieurontwerper Jean des Bouvrie kreeg opdracht om de villa in te richten. Het huis werd gemoderniseerd, waardoor eikenhouten lambriseringen, goudleren behangsets en achttiende-eeuwse schouwen verdwenen. En er werd een monumentaal hek neergezet, met forse pilaren met de naam Intimis erop. Bijna een heel jaar (!) was het autoverkeer op de laan gestremd door enorme bouwmachines, zelfs met de fiets kon men er soms nauwelijks langs. Naar verluidt wilde Van den Ende de laan voor zijn pand laten verleggen om minder last van het verkeer te hebben, gelukkig is de gemeente daar niet op ingegaan. Ter compensatie van alle overlast kreeg een aantal buurtbewoners van Van den Ende een riant kerstpakket, dat door een van hen werd terugbezorgd. Thans is het landgoed in het bezit van K. de Heus, mede-eigenaar van De Heus Voeders, die het kocht voor € 13 miljoen.

Zeventien witte dubbelwoningen

Vanaf 1920 werd het aantal woningen aan de laan verdrievoudigd door de bouw van zeventien

Oude ansicht met de twee-onder-één-kapwoningen, nog niet gepleisterd. Achteraan staat de witte villa (nr. 11), die Pierson (van nr. 9) liet afbreken.

tien dubbelwoningen, bestemd voor mensen uit de middenstand. Opdrachtgever was de woningbouwvereniging De Zonnebloem. De Baarnse architect Louis Hubert Bours, die ook woningen aan de Heemskerklaan heeft getekend, maakte het ontwerp. Bours bedacht twee typen dubbelwoningen die erg lijken op Engelse cottages of kleine landhuizen: vijf blokken van twee woningen aan de rechterzijde (van bovenaan de laan gezien), en twaalf blokken van twee woningen aan de linkerzijde. Ze stonden te koop voor circa f 6.000,- (circa € 2.750,-).

De bouw ervan begon in 1920. Ongeveer halverwege de bouw ging de aannemer failliet, de overige woningen werden door een andere aannemer neergezet. De meeste woningen werden in 1921 opgeleverd. Oorspronkelijk waren deze huizen niet bepleisterd, dat gebeurde pas toen er maar steeds vocht door de rode bakstenen muren drong.

Typen woningen

Er zijn twee typen woningen: met een grote zolder, een plat dak en lage schoorstenen (16 woningen) en met een kleine zolder, een schuin dak en een hoge schoorsteen (18 woningen). Beide typen hebben de voordeur en de keukendeur in de zijgevel. Op de eerste verdieping heeft de voorgevel een houten betimmering, in alle voorgevels is een ornament van baksteen aangebracht, en er zijn ondiepe erkers op de begane grond en de eerste verdieping.

De gevelsteen

Op 8 oktober 1920 metselde Nico de Vries, zoon van M. de Vries, voorzitter van de woningbouwvereniging De Zonnebloem, een

Gevelsteen, ingemetseld in Ferdinand Huycklaan 13. (foto auteurs)

steen in de voorgevel van de woning op nr. 13. De gevelsteen is versierd met een opgaande zon en vier grote zonnebloemen. Zijn vader hield bij die gelegenheid een toespraak.

Omdat de afstand naar het centrum en naar het station door woningzoekers te groot werd gevonden vlotte de verkoop aanvankelijk niet erg, terwijl de woningen toch aantrekkelijk waren, ook omdat er geen achterburen waren. De percelen aan de rechterzijde grenzen namelijk aan het landgoed Voor-Eng, later Benthuijs genaamd, indertijd van baron van Heerdt; en aan de linkerzijde aan het terrein van Intimis.

Het bestuur van Het Baarnsch Lyceum, opgericht in 1919, kocht enkele woningen om aan docenten te verhuren. Na circa 1970 werden deze woningen aan de huurders verkocht. Docenten die er woonden, waren bijvoorbeeld drs. H.J. Munzebrock, docent wiskunde; A. Hassefras, conrector en docent geschiedenis; drs. W.H. Doorman, docent aandrijfskunde en drs. G.A. Doorman-Sybenga, docent Nederlands; dr. U.D. Hannema, docent geschiedenis, later rector in Drachten; en A. Kruithof, docent Nederlands.

Tijdens de Tweede Wereldoorlog

De Tweede Wereldoorlog bereikte ook de Ferdinand Huycklaan. Begin mei 1940 werd heel Baarn geëvacueerd, omdat het dorp onderdeel van de Grebbelinie uitmaakte. Alle laanbewoners trokken weg, maar konden al heel snel terugkeren. Later vonden onderduikers in enkele woningen onderdak. Er werden mannen opgeroepen om de spoorbaan te bewaken. Sommigen hielden zich daarom een tijd schuil in het bos in de buurt. In de sigarenfabriek in de laan werd een centrale keuken gevestigd, waar men voedsel kon krijgen. Deze werd geleid door H.J. Munzebrock van nr. 36. Aan de kleur kon men het voedsel al van ver herkennen: geel was koolsoep, wit was pap en groen waren erwten.

Er woonden twee NSB-families die de kinderen van de laan Duitse propagandaboekjes probeerden aan te smeren. Fred Lammers, een van de jongens die dit materiaal kregen, verscheurde het voor het huis van een van de NSB-families. Een gevaarlijke daad! Daarvoor werd hij ernstig berispt door een NSB-ster.

In de grote tuin van de villa van Van Heemstralaan, nu nr. 33, op de hoek van de Jacob van Lenneplaan, stond Duits afweergeschut. Eind april 1945 werden van daaruit de Canadese troepen die bij Bunschoten lagen beschoten. De Canadezen schoten terug en een voltreffer raakte de woning op Ferdinand Huycklaan nr. 61. Er vielen in totaal vijf doden. Bij de buurhuizen waren alle ruiten stuk en lag de voordeur op straat. Sommige bewoners waren de grote kelder in gevlucht van het huis Van Heemstralaan nr. 7, op de hoek van de Ferdinand Huycklaan, waar vroeger een herberg was. Na de oorlog werd nr. 61 herbouwd.

Sinterklaas (Nico Broekhuijsen van de Nieuwe Baarnsche School) op bezoek bij de Westerschool. Naast hem hoofdonderwijzer Teunis Pluim.

Speciale bedrijfspanden

Men zou verwachten dat er in zo'n laan als de Ferdinand Huycklaan geen bedrijfs- of onderwijsgebouwen te vinden zijn, maar die waren er wel. Rond 1900 besloot de gemeenteraad dat er een openbare school met een woning voor het hoofd van die school moesten komen. Waarom is een raadsel, want er woonden in de buurt toen weinig mensen. Het gebouw voor de Westerschool kwam gereed in 1904 en werd 'de klompenschool' genoemd. Hoofd van de Westerschool werd T. Pluim, die eerder les had gegeven op de Oosterschool. Hij ging wonen in de bijbehorende woning, nr. 50. Hij werd bekend als kenner en beschrijver van de geschiedenis van het dorp Baarn. Van zijn hand verschenen een gids voor Baarn en een aantal school- en geschiedenisboeken. Zijn schoolboekjes werden vanzelfsprekend op zijn eigen school gebruikt. In 1929 ging hij

met pensioen. Al in 1932 werd de school opgeheven wegens een te kort aan leerlingen, de woning werd verkocht.

In het schoolgebouw kwam in 1934 de sigarenfabriek Tingana van sigarenfabrikant Gerke Visser uit Groningen, die de school kocht voor 6.000,-. Hij wierf als personeel vele jonge mensen uit Bunschoten en Spakenburg die werkloos waren geworden na de voltooiing van de Afsluitdijk in 1932. Het bekendste sigarenmerk van Tingana was 'Washington', maar er waren ook merken als 'Royal' en - heel toepasselijk! - 'Ferdinand Huyck'. In 1966 verhuisde de fabriek naar Hippolytushoef en werd het gebouw opslagplaats van meubelfabriek Scepter, daarna kwam er een reeks kleinere bedrijven in. In 1980 brandde het gebouw, vermoedelijk aangestoken, af en kwamen op het vrijgekomen terrein twee woonhuizen onder één kap.

De familie Lammers

In 1909 vestigde zich meesterschoenmaker Willem van der Horst met zijn gezin in de laan. Hij had twee woonhuizen uit circa 1903 gekocht (nu nrs. 54 en 56) met een grote tuin ernaast. Hij ging zelf wonen op 54 en verhuurde 56. Achterin de tuin van 54 kwam zijn 'schoenatelier', dat een ontmoetingsplaats voor de buurt werd. Ook de dames Pierson en Montessori die op Intimis woonden, kwamen hem regelmatig raadplegen. In 1922 werd in de tuin ernaast een nieuw woonhuis (nu nr. 52) gebouwd. In 1936 kon een dochter van Willem, getrouwd met kleermaker A.L. Lammers, de woning op 54 huren, omdat haar ouders verhuisden naar Van Heemstralaan 7, op de hoek met de Van Huycklaan. De zoon van die dochter, journalist en publicist Fred Lammers, ging in 1970 met zijn vrouw op nr. 54, wonen. Het huis werd in 1994 ingrijpend verbouwd. Omdat men maar een kleine achtertuin had, werd een stuk grond gekocht van bloemist Brommet, die op Van Heemstralaan 1 woonde. Nr. 54 dus is al meer dan 110 jaar het bezit van dezelfde familie. In die tuin werden vele jaren barbecues voor de buurt georganiseerd. Later verhuisden de barbecues naar de laan zelf, vervolgens kwamen er borrels, omdat dat minder werk was.

Artsen en middenstanders

Vanaf 1973 woonde en werkte het echtpaar A.L. Teunissen-Strik en G.D. Teunissen in de laan, zij is dierenarts en hij was 'paarden-dokter'. De dierenartspraktijk werd in 1995 voortgezet door hun dochter Marion. Nu is er geen praktijk aan huis meer. G. Oudhof had in zijn woning jarenlang een tandartspraktijk, hij was gepromoveerd en verbonden aan de

Ventende groenteboer in de laan, met paard en wagen.

Universiteit van Utrecht. Een vergunning voor een trimsalon werd door de gemeente niet afgegeven. Wel was er – zonder vergunning – enige tijd een schoonheidssalon in een van de witte woningen.

Onderaan de laan, op nr. 64, was jarenlang het melkwinkeltje van het echtpaar C. Brouwer. In 1967 nam het echtpaar Van Ruler deze zaak van mevrouw Brouwer over. Het assortiment werd uitgebreid met kruidenierswaren en brood. Tot circa 1976 bezorgde Van Ruler in de componistenbuurt en omgeving aan huis. Zijn vrouw deed de winkel, hij trok er met een SRV-wagen erop uit, deze werd in een poort links van de winkel en woonhuis geparkeerd. In 1984 stopten ze met deze winkel, de laatste in de noord-westhoek van Baarn, daarmee verdween wederom een ontmoetingsplek. Na hen zou een SRV-wagen uit Laren de wijk gaan bedienen, een initiatief van laanbewoonster mevrouw Bronsveld-Hemmes.

Allerlei nutsvoorzieningen

Zoals in alle straten en lanen in Baarn kwamen in de Ferdinand Huycklaan ook leidingen voor

APOTHEEK JULIUS

Sinds 1886

M.A. Smulders-de Jong, apotheker

UW GENEESMIDDEL ONZE ZORG

Laanstraat 36, 3743 BG Baarn

Telefoon (035) 5412432

apotheek.julius@ezorg.nl

Fax (035) 5421021

www.apotheekjulius.nl

Eemnesserweg 12 3741 GA Baarn

telefoon 035 5413321

www.debaarnsenotarissen.nl

email : info@debaarnsenotarissen.nl

AL 35 JAAR STERK IN:

- TAPIJT
- LAMINAAT
- GORDIJNEN
- VITRAGE
- RAAMDECORATIE
- MEUBELSTOFFERING
- BEDDEN
- BOXSPRINGS
- DEKBEDDEN EN KUSSENS
- BEDTEXTIEL

VAKKUNDIG,
ERVARING, SERVICE EN
EEN DESKUNDIG
ADVIES

DE WOON- EN SLAAPSPECIALIST VAN BAARN E.O.

jan buis

NIEUWSTRAAT 24-27, 3743 BK BAARN

WONEN: TEL. 035-5412600

SLAPEN: TEL. 035-5413076

PLEZIERIG LEVEN, ZORGELOOS WONEN

Welkom bij Huize Brandsen. Een sfeervol woonzorghuis en zorghotel midden in het gezellige en groene Baarn. Hier geniet u van professionele levensloopbestendige zorg, ruime appartementen en een levendige sfeer. Een zorgindicatie is niet noodzakelijk, geheel zelfstandig wonen is eveneens mogelijk.

Zo wordt verzorgd wonen zorgeloos leven.

DANKZIJ ONS ZORGHOTEL
KUNT U EVEN 'PROEFWONEN'

HUIZE • BRANDSEN
verzorgd wonen

Koningsweg 2, 3743 EV Baarn 035 541 3055 info@huizebrandsen.nl www.huizebrandsen.nl

De Ferdinand Huycklaan vanuit de lucht, naar het noorden genomen. Op de voorgrond: Intimis met de draaicirkel ervoor en op de achtergrond het gebouw van de Westerschool, later sigarenfabriek Tingana en daarna meubelfabriek Scepter.

water, elektriciteit en gas. Er kwam natuurlijk ook straatverlichting. Aan het eind van de twintigste eeuw werden kabels voor radio- en televisieontvangst aangelegd.

Bijzonder is dat pas in de jaren tachtig een aantal van de woningen in Baarn op het riool werd aangesloten. Lange tijd waren net als elders beer- en zinkput de gebruikelijke afvoersystemen van bad, douche, wc en keuken geweest. In 2020 werden door de gemeente verstrekte vogelnestkastjes door bewoners aan een aantal eiken aangebracht ten einde meer mezen in de laan te krijgen om zo de eikenprocessierups te bestrijden.

Zijwegen en zijpaden

Van de Ferdinand Huycklaan takten verschillende zijwegen en paden af. Het landgoed Benthuis aan de Eemnesserweg kreeg een achteruitgang naar de laan tussen de nrs. 24

en 22. En tussen de percelen van de nummers 3 en 9 liep ooit een pad naar de molen op de Jacob van Lenneplaan bij 't Hoogt, een deel ervan werd later de Dillenburglaan. Ook loopt er nog steeds een pad tussen de nrs. 51 en 53 naar de voormalige personeelswoningen van het landgoed van Pierson (nu Guldenhoflaan 2 en 2A). Toen een groot deel van het Douglassparrenbos bij Intimis plaats ging maken voor woningbouw, kwam er een nieuwe zijweg bij: Ypendaal. Later volgde de Escherlaan. De bewoners van die nieuwe straat konden niet direct naar de Van Heemstralaan rijden maar alleen via de Ferdinand Huycklaan, dat werd veiliger gevonden.

Plaatselijk en landelijk bekende bewoners

In de laan woonden en wonen bekende Baarnaars, van wie sommigen ook landelijk bekend zijn geworden. Het zijn vooral leraren, wetenschappelijk medewerkers, hogere ambtenaren, afdelingschefs, accountants, schrijvers en dergelijke.

Bekend in de hoogste kringen was de al eerder genoemde bankier Allard Pierson, kleinzoon van de beroemde dominee, schrijver en hoogleraar met dezelfde naam en zoon van bankier J.L. Pierson die het landhuis Uytensbosch liet bouwen. Allard jr. was getrouwd met Ada Muysken, dochter van de architect van Uytensbosch. Hij was een van de oprichters van Het Baarnsch Lyceum en was lange tijd bestuursvoorzitter van die school. De dochter van Allard jr. en Ada, ook Ada geheten, trouwde met Mario Montessori, zoon van de wereldberoemde pedagoog Maria Montessori. Het echtpaar Montessori-Pierson woonde later ook in Intimis. Maria Montessori verbleef er af en toe. Ze schreef er een boek, dat ze

Allard en Ada Pierson met hun drie kinderen (1926).

opdroeg aan haar schoondochter Ada en het echtpaar Pierson.

Landelijk bekend is mediamagnaat en theaterproducent Joop van den Ende die Intimis van de familie Pierson kocht. Verder komen we de namen tegen van drs. F. Strik, dierenarts; prof. dr. B. Schippers, hoogleraar fytopathologie, directeur van het Phytopathologisch Laboratorium in Baarn en bestuurslid van Het Baarnsch Lyceum; Frits Booy, leraar Nederlands aan Het Baarnsch Lyceum, publicist en sinterklaasdeskundige; Karel Prior, radiopresentator, tv-regisseur en producent; S. Teeling, onderwijzer en PvdA-wethouder; dr. G. Oudhof, tandarts; T. Pluim, hoofd van de Westerschool, schrijver en amateurhistoricus; A.L. Lammers, Oranjehuisdeskundige, journalist en schrijver; M. Veldhuysen, directeur van de M.C. Escher Foundation; K. de Heus, veevoederfabrikant; N. Broekhuijsen, introduceerde het korfbal in Nederland, hoofd van de Nieuwe Baarnsche School; Leo Boudewijns, schrijver en graficus, directeur van Phonogram; J. van Roon, docent Sociale Academie en bestuurslid van de Wereldwinkel; A.C. van der

Mersch, ANWB-consul en bestuurslid van het Nut van 't Algemeen, afd. Baarn. Als kind woonden hier: Maarten Doorman, hoogleraar cultuurfilosofie, dichter, essayist en filosoof; en Hella Haasse, romanschrijfster en essayiste, zij woonde in kinderpension Het Sonnehuisje, op nr. 39.

Tot slot

Diverse malen waren in de laan bijeenkomsten zoals barbecues, borrels en een erwtensoep-partij, georganiseerd door een groepje bewoners, in wisselende samenstelling. In oktober 2021 werd met een straatfeest gevierd dat de witte dubbelwoningen honderd jaar bestonden. Burgemeester jhr. Mark Röell hield een toespraak en Frits Booy beschreef de geschiedenis van de laan, staande op een keukentrap.

Afbeeldingen, tenzij anders vermeld, van de Historische Kring Baerne.

Met dank aan Joke Hooijer-van den Brink, Fred Lammers en Douwe van der Meulen.

Bronnen

In het Adresboek Baarn van 1917 vinden we: J. Beukeboom, landbouwer, Zandvoortweg (1888) en W. Beukeboom, veehouder, Zandvoortweg 128. www.groenegraf.nl. Fred Lammers, Baarn in Oude ansichten, deel 1, p. 123. Fred Gaasbeek e.a.(1994), Baarn. Geschiedenis en Architectuur, p. 332. Baerne 43, nr. 4, 2019. Baerne 46, nr. 3, 2022.

17 SEPTEMBER 2022: EXCURSIE NAAR KASTEEL-MUSEUM SYPESTEYN

Paul van Hutten

Precies om 13.00u vertrekt de bus van Jan van Dijk Tours vanaf het Stationsplein. In de bus 19 excursiegangers met bestemming Kasteel-Museum Sypesteyn (spreek uit "Siepestein") in Loosdrecht. Omdat de HKB op dit moment geen excursiecommissie heeft (belangstellenden kunnen zich melden), heeft onze voorzitter Jan Baerends de organisatie van dit uitstapje op zich genomen. Hij heeft dit tot in detail gedaan, en dat zal nog onverwacht nuttig blijken. Na een rit van een half uur door de zeer drukke straten van Hilversum en over de enige en smalle weg door Nieuw Loosdrecht wordt de bestemming bereikt. Als eerste onderdeel van ons bezoek verhaalt kunsthistoricus Lucia Albers over de geschiedenis van Sypesteyn.

Het ensemble van kasteel en tuin is een schepping van jonkheer Henri van Sypesteyn (1857-1937), waarmee hij rond zijn vijfenvestigste levensjaar is begonnen. Hij woont dan in Den Haag, maar meent dat zijn voorouders in de late middeleeuwen in een slot hebben gewoond op de plek waar nu het kasteel staat. Hij vindt daar inderdaad fundamenten, en zal deze gebruiken voor zijn eigen schepping. Hij koopt meerdere stukken grond, al lukt het hem niet om alle percelen te verwerven die nodig zijn om zijn ontwerp in z'n geheel te realiseren.

Meer recente historische studies hebben echter geen aanwijzingen gevonden voor een middeleeuws kasteel. De aangetroffen funda-

menten zijn van latere datum en hebben mogelijk aan een hoeve toebehoord.

Bijzonder aan de ontwikkeling is dat het ontwerp van de tuin de leidraad is geweest voor het gehele ensemble. De jonkheer is bijzonder begaan met tuinarchitectuur, en wil vooral de oud-Nederlandse tuinkunst meer bekendheid geven. Hij bestudeert intensief het werk van voorgangers uit binnen- en buitenland, en publiceert in 1910 zelf een boek. Het kasteel wordt ingepast in zijn tuinontwerpen, en de bouw ervan vindt, in fasen, later plaats dan de tuinaanleg. Onderdeel van die laatste zijn een formele geometrische tuin, een moestuin, een boomgaard, een doolhof, een parkbos, en een klein perceel bos. De (onvoltooide) slotgracht en andere watergangen met veel bruggetjes geven het geheel het beoogde karakter. Vanaf het begin heeft Henri van Sypesteyn een museale functie van het kasteel voor ogen. Hij is een verwoed verzamelaar van onder andere groots geschilderde familieportretten, Hollands porselein, en middeleeuwse wapens.

Terug naar de excursie. Al gauw na aankomst blijkt dat de interne communicatie van de vrijwilligers die op Sypesteyn werken niet optimaal is geweest. De aanwezige rondleiders zijn niet op de hoogte van het door Jan Baerends met de contactpersoon overeengekomen tijdschema voor de lezing, rondleidingen en koffiepauzes. Het verloopt wat rommelig, maar

Afb: De centrale watergang in het parkbos van kasteel Sypesteyn.

door Jan wordt het allemaal prima in banen geleid. Zo krijgt eenieder de gewenste dingen te zien, in het gebouw of in de tuin. Bovendien zijn de weergoden ons onverwacht goed gezind. Rond vijf uur staat onze chauffeur Jan van Dijk met de bus gereed om het gezelschap veilig naar Baarn terug te brengen. Naar de mening van de schrijver kunnen we terugzien op een aangename excursie, met voor elk wat wils.

AGENDA

(Zie www.historischekringbaerne.nl voor de actuele agenda.) Indien er sprake is van maatregelen in verband met covid wordt de agenda mogelijk aangepast. Zie dan de website voor bijgewerkte informatie.

Tot en met februari 2023: Tentoonstelling in de Oudheidkamer: 'Kunst stap voor stap'.

6 januari 2023: Nieuwjaarsreceptie Historische Kring Baerne

26 januari 2023: Lezing door Ad van Liempt over de Roaring Fifties (in samenwerking met de bibliotheek)

Voor de activiteiten van de Historische Kring 'Baerne' kunt U zich van te voren aanmelden via secretaris@historischekringbaerne.nl onder vermelding van naam, aantal personen en telefoonnummer. Indien er sprake is van maatregelen in verband met covid wordt de agenda mogelijk aangepast. Zie dan de website voor bijgewerkte informatie.

COLOFON

Baerne is een kwartaaluitgave van de Historische Kring Baerne. Oplage: 850 ex. Vormgeving en druk: De Bunschoter, Bunschoten.

Redactie

Mariette van Oosterwijk Bruyn
E redactie@historischekringbaerne.nl

Historische Kring Baerne

(Opgericht in 1974)
Postadres: Postbus 326,
3740AH Baarn
E info@historischekringbaerne.nl
I www.historischekringbaerne.nl

Bezoekadres:

Oudheidkamer, Hoofdstraat 1A,
3741AC Baarn.
T (035) 54 303 77.
E oudheidkamer@historischekringbaerne.nl

Openingstijden:

wo 14:00-16:00 uur, za 11:00-13:00 uur en op afspraak. Ingang via Bibliotheek, souterrain (lift aanwezig).

Ledenadministratie:

Dhr. H.J. Kroon T (035) 54 130 01
E ledenadministratie@historischekringbaerne.nl

Lidmaatschap:

Per jaar en per adres € 20,00. Rekeningnummer NL18 INGB 0004 1921 33 ten name van de Historische Kring Baerne te Baarn. Leden ontvangen gratis het kwartaalblad Baerne en hebben gratis toegang tot de lezingen. (Buiten Baarn wordt een bijdrage van €15,00 voor de verzendkosten gevraagd, te voldoen tegelijk met de jaarlijkse contributie.)

Verkoopadressen Baerne:

Oudheidkamer, Hoofdstraat 1A, Baarn (tijdens openingsuren); Bruna, Laanstraat 22, Baarn. Verkoopprijs: €4,00.

Dagelijks bestuur:

Dhr. J. Baerends (voorzitter)
T (035) 54 228 54

Mw. M. Olthof (secretaris)
T (035) 54 306 65

Dhr. J.M.M. Boers (penningmeester)
T (035) 63 125 45

Algemeen bestuur:

Mw. A. van Egdom
(werkgroep Communicatie)
M 06 2535 3423

Dhr. T.J. Hofstra
(werkgroep Oude begraafplaats)
T (035) 53 115 15

Mw. Th. Kruidenier-Brands
T (035) 54 178 60

Mw. E.M.M.A. Kuizinga-Claassens
(werkgroep Oudheidkamer)
T (035) 54 203 72

Dhr. J.W.A.A. van der Laan
(werkgroep Archeologie;
werkgroep genealogie)
T (035) 54 116 56

Mw. M.E.H. van Oosterwijk Bruyn
(redactie Baerne)
M 06 2126 4043

Erelid

Mw. P.H. Kuijt-Smit

De Historische Kring Baerne is aangemerkt als culturele ANBI (Algemeen Nut Beogende Instelling). Giften aan een culturele ANBI kunt u voor 125% aftrekken

van de inkomsten- of vennootschapsbelasting. Een erkende ANBI betaalt geen successierechten of schenkingsrechten, uw schenkingen of legaten komen dus volledig ten goede aan de instelling.

AGENDA

Zie pagina 129 van dit nummer.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm, of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de redactie. De redactie heeft er naar gestreefd de rechten met betrekking tot de illustraties volgens de wettelijke bepalingen te regelen. Degenen die desondanks menen rechten te kunnen doen gelden, kunnen zich tot de redactie wenden.

Inruilactie

Korting €1.-
bij inleveren
lege
cartridge*

Alles om te printen vind je bij Bruna

Bruna heeft een ruim assortiment huiskamer en merk cartridges.

*Lever uw oude cartridge in en krijg €1.- korting op een nieuwe.

Bruna
Laanstraat 32
3743 BG Baarn
www.bruna.nl

blij met **bruna**

RUG CENTRUM
BAARN
specialisten in beweging

FYSIOTHERAPIE
CHIROPRACTIE
OEFENTHERAPIE
MANUELE THERAPIE
PODOTHERAPIE
REVALIDATIE
ECHOGRAFIE
SHOCKWAVE

U bent van harte welkom
in ons moderne centrum,
met een vriendelijk en
professioneel team.

**Plus-
praktijk**

Plataanlaan 5 3741 WE Baarn tel: 5411346 www.rugcentrumbaarn.nl

Dit lid van de Historische
Kring Baerne is op deze
manier uitgenodigd voor
een persoonlijke rondlei-
ding (op afspraak)
bij Rugcentrum Baarn,
inclusief koffie.